

2.3.33. Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezleri Hizmetleri Genelgesi (2021/5)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ -
SAĞLIK HİZMETLERİ PLANLAMA DAİRESİ
BAŞKANLIĞI
06/07/2021 10:06 - E-83913885-010.05 02-1104
00143375182

Sayı : E-83913885
Konu : Çocuk Kalp Hastalıkları
Merkezleri Hizmetleri

GENELGE
2021/ 5

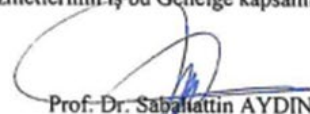
Bakanlığımızca kalp merkezlerinin planlaması, kurulumu ve işleyişi ile ilgili usul ve esasları düzenleyen 18.07.2019 tarihli ve 80118214-060.04-457 (2019/14) sayılı “*Kalp Merkezi Hizmetleri Genelgesi*” yayımlanmış olup erişkin kalp merkezi ve çocuk kalp hastalıkları merkezi ayrımı yapılmaksızın tüm iş ve işlemler ilgili Genelge kapsamında yürütülmektedir.

Çocuk kalp hastalıkları, fetal dönemden erişkinlik dönemine kadar, organ gelişimini, doğum sürecini, büyümeyi, gelişmeyi, yaşam tarzını ve kalitesini etkilemektedir. Bu dönemde koordineli bir şekilde ve son teknolojik uygulamalar eşliğinde, alanında uzmanlaşmış bir ekip tarafından çocuk kalp hastalıklarının erken tanı, tedavi ve takibinin sağlanması önem arz etmektedir.

Bu nedenle, çocuk kalp hastalıkları merkezi hizmetlerinin çağın gerekleri doğrultusunda, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak sunulmasını sağlama, bu merkezlerin hizmet standartlarını, fiziki şartlarını, araç, gereç, tıbbi donanım ve personel standartlarını belirleme, mevcut merkezleri yeniden yapılandırma, yeni kurulacak merkezleri planlama ve açılmalarına izin verme, bunların işleyişi ve denetimine ilişkin usul ve esaslarını düzenleme ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu kapsamda, çocuk kalp hastalıkları merkezi hizmetlerine ait usul ve esaslar iş bu Genelge ile ekte belirtilen şekliyle düzenlenmiştir.

Genelgenin ilinizde bulunan kamu, üniversite ve özel sağlık tesislerine duyurulması ve çocuk kalp hastalıklarının tanısı, tedavisi ve takibi için sunulan sağlık hizmetlerinin iş bu Genelge kapsamında yürütülmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini önemle arz/rica ederim.

Prof. Dr. Sabahattin AYDIN
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

EK:
Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezlerine İlişkin Usul ve Esaslar (9 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)

Bilgi:
Cumhurbaşkanlığına
TBMM Başkanlığına
Sosyal Güvenlik Kurumuna
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına
A Planı

ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZLERİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR**A) TANIMLAR VE KISALTMALAR**

1) Bu usul ve esaslarda geçen;

a) **Bakan:** Sağlık Bakanını,

b) **Bakanlık:** Sağlık Bakanlığını,

c) **Çocuk kalp hastalıkları merkezi:** Fetal dönemde ve başvuru tarihindeki yaşı esas alınmak kaydıyla 18 yaşını doldurmamış, 18 yaş ve üzeri konjenital kalp hastalığı nedeniyle takipli olan veya geç tanı konulmuş konjenital kalp hastalığı olan bireylere çocuk kardiyojisi ve/veya çocuk kalp ve damar cerrahisi alanında girişimsel ve/veya cerrahi işlemler ile tanı ve/veya tedavi hizmeti verilen, Ek-1'de yer alan "Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezi Asgari Standartları" kriterlerine sahip kalp merkezlerini,

ç) **Erişkin kalp merkezi:** Bünyesinde 18 yaş ve üzeri bireylere kardiyojisi ve kalp ve damar cerrahisi hizmeti verilen sağlık tesislerinde, 18 yaş ve üzeri konjenital kalp hastalıklarına ait işlemler, açık kalp cerrahisi ameliyatları ile girişimsel kardiyojisi işlemlerinin birlikte ve koordineli yapıldığı 2019/14 sayılı Genelge kapsamında tescilli kalp merkezlerini,

d) **Fetal dönem:** Gebeliğin 9 uncu haftası ile doğuma kadar doku ve organların olgunlaşması ile karakterize dönemi,

e) **Genel Müdür:** Sağlık Hizmetleri Genel Müdürünü,

f) **Genel Müdürlük:** Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

g) **Girişimsel kardiyojisi işlemleri:** Kalp merkezlerinde, ekokardiyojisi veya koroner anjiyografi cihazı ile anjiyografi ünitesinde yapılan tüm kardiyojisi işlemleri,

ğ) **Komisyon:** Çocuk kalp sağlığı hizmetlerinin planlanması, geliştirilmesi ve ülke genelinde etkin bir şekilde sunulması amacıyla Bakanlıkça oluşturulan Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezleri Bilimsel Çalışma ve Değerlendirme Komisyonunu,

h) **Koordinatör uzman tabip:** Çocuk kalp hastalıkları merkezinde verilen hizmetlerin bir ekip anlayışı içerisinde planlanması ve ilgili diğer kliniklerle koordinasyon ve iş birliği içerisinde yürütülmesinden sorumlu, ilgili sağlık tesisi yönetimi tarafından çocuk kalp hastalıkları merkezlerinde çocuk kardiyojisi veya çocuk kalp ve damar cerrahisi uzmanı tabiplerden birisi olarak belirlenen uzman tabibi,

ı) **Müdürlük:** İl sağlık müdürlüğünü, ifade eder.

B) ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZİ HİZMETLERİNE İLİŞKİN GENEL ESASLAR

1) Bu Genelge, bünyesinde çocuk kalp hastalıkları merkezi bulunan Bakanlığa, üniversitelere, gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait yataklı sağlık tesisleri ile çocuk kalp hastalıkları merkezlerinde görev yapan personeli kapsar.

2) Çocuk kalp hastalıklarında mortalite ve morbiditenin en aza indirilmesi, vatandaşlarımızın hizmete erişimlerinin kolaylaştırılması, ihtiyaç duyulan sağlık hizmetlerinin hakkaniyetle sunulması, atıl kapasite oluşturulmaması ve kaynak israfına sebebiyet verilmemesi amacıyla çocuk kalp hastalıkları merkezleri, Bakanlıkça planlanır.

3) Bakanlıkça istenilen bilgilerin, Bakanlığın belirlediği formata uygun şekilde elektronik sistem üzerinde kayıt altına alınmasından, bilgisayar ortamında tutulan kayıtların yetkisiz olarak değiştirilmesine ve silinmesine yönelik gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınmasından, bilgilerin Bakanlığa zamanında iletilmesinden ilgisine göre müdürlük ile koordinatör uzman tabip birinci derecede sorumludur.

4) Bu Genelgede hüküm bulunmayan hallerde, çocuk kalp hastalıkları merkezi bulunan sağlık tesisinin tabi olduğu mevzuat hükümleri ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

C) KOMİSYONUN KURULMASI VE GÖREVLERİ

1) Çocuk kalp hastalıkları merkezlerini, gerektiğinde bölge merkezli sağlık hizmet sunum esaslarına göre planlamak, çocuk kalp hastalıkları merkezi başvurularını dosya bazında veya yerinde incelemek, yeni çocuk kalp hastalıkları merkezlerinin açılmasını, faaliyette olanların bu Genelge esaslarına uygunluğunu ve verimliliğini değerlendirmek, faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması veya kapatılmasına yönelik tavsiye niteliğinde gerekçeli rapor hazırlamak, koordinatör çocuk kalp hastalıkları

merkezlerini belirlemek, bu merkezlerin faaliyet ve hizmetleri ile ilgili şikâyet ve önerilerini incelemek, kalp sağlığı hizmetleri ve faaliyetleri konusunda tıbbi teknolojik gelişmeleri takip etmek ve uygulanmasını sağlamak üzere Bakanlıkça "Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezleri Bilimsel Çalışma ve Değerlendirme Komisyonu" oluşturulur.

2) Komisyon, Genel Müdürün veya görevlendirdiği yetkilinin başkanlığında, iki çocuk kalp ve damar cerrahisi uzmanı, iki çocuk kardiyolojisi uzmanı, bir neonatoloji uzmanı ile bir erişkin kalp ve damar cerrahisi uzmanı olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

3) Komisyon, Bakan Oluru ile oluşturulur. Komisyon üyelerinin görev süresi iki yıldır. Görev süresi dolan üye tekrar seçilebilir. Herhangi bir sebeple boşalan üyelik için kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye görevlendirilir.

4) Seçilmiş üyelerden mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya katılmayanların üyelikleri sona erer.

5) Komisyon başkanı tarafından gerek görülmesi halinde yurt içinden veya yurt dışından uzmanlar toplantıya davet edilebilir veya görüşleri alınabilir. Toplantıya davet edilen uzmanlar Komisyon çalışmaları ile ilgili oylamaya katılamaz.

6) Komisyon, en az beş üyenin katılımı ile toplanır ve salt çoğunluk ile karar alır. Oylarda eşitlik olması halinde Komisyon başkanının taraf olduğu karar geçerli sayılır. Komisyonun sekretaryası Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

7) Komisyon kararları, toplantı tutanağına yazılır ve toplantıya katılan üyelerce imzalanır. Karara katılmayanlar, şerh koymak suretiyle kararları imzalar. Karşı görüş gerekçesi, karar altında veya ekinde belirtilir.

8) Komisyon kararları tavsiye niteliğindedir.

C) ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZLERİNİN FAALİYET İZİNİ USUL VE ESASLARI

1) Çocuk kalp hastalıkları merkezleri, Bakanlıkça verilen faaliyet izni ile kurulur.

2) Çocuk kalp hastalıkları merkezine ait faaliyet izni başvurusu, sağlık tesisi yönetimi tarafından Ek-2 "Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezi Faaliyet İzni Başvuru Formu" ve Ek-3 "Başvuru Dosyasında Olması Gereken Bilgi ve Belgeler" ile birlikte müdürlüğe yapılır.

3) Başvuru, müdürlükçe dosya üzerinden değerlendirilir ve eksiklik ve/veya uygunsuzluk bulunmaması halinde Sağlık Hizmetleri Başkanı başkanlığında bir çocuk kardiyolojisi uzmanı veya bir çocuk kalp ve damar cerrahisi uzmanı tabibin katılımı ile oluşan denetim ekibi tarafından yerinde incelenir. Gerekli hallerde çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, neonatoloji uzmanı ile diğer çocuk yan dal uzmanlıkları da denetim ekibine dâhil edilebilir.

4) Başvuru, müdürlüğün uygun görüşü ile birlikte Bakanlığa iletilir.

5) Bakanlıkça noksan belgesi bulunmayan çocuk kalp hastalıkları merkezine ait başvuru Komisyona sunulur. Komisyon tarafından incelenen başvuru uygun bulunduğu takdirde bir tutanakla karara bağlanır. Tavsiye niteliğindeki karar Genel Müdürlükçe de uygun görüldüğü takdirde çocuk kalp hastalıkları merkezine Bakanlıkça faaliyet izni verilir.

6) Bakanlık lüzum gördüğü takdirde Ek-3 "Başvuru Dosyasında Olması Gereken Bilgi ve Belgeler"e ilave olarak ayrıca bilgi ve belge isteyebilir. Başvuru dosyasında bulunan belgelerin sağlık tesisi yönetimi ve müdürlükçe onaylanmış olması şarttır.

7) Bakanlıkça faaliyet izni verilen çocuk kalp hastalıkları merkezleri, bünyesinde bulunduğu sağlık tesisine ait faaliyet izin belgesine ilgili mevzuat kapsamında bağlı birim olarak eklenir.

D) ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZLERİNİN DENETİM USUL VE ESASLARI

1) Çocuk kalp hastalıkları merkezlerinin işleyişi ve verilen hizmetlerin bu Genelge hükümlerine uygun olarak etkili bir şekilde yürütülmesinden, koordinatör uzman tabip, sağlık tesisi yönetimi ve müdürlüklerin birinci derecede ve müteselsilen sorumludur.

2) Müdürlük tarafından çocuk kalp hastalıkları merkezi denetimleri için bir müdürlük yetkilisi başkanlığında bir çocuk kardiyolojisi uzmanı veya bir çocuk kalp ve damar cerrahisi uzmanı tabibin katılımı ile bir denetim ekibi oluşturulur. Gerekli hallerde çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, neonatoloji uzmanı ile diğer çocuk yan dal uzmanlıkları da denetim ekibine dâhil edilebilir.

3) Çocuk kalp hastalıkları merkezleri, Bakanlıkça gerekli hallerde Komisyona ve Bakanlık denetim birimlerine yaptırılacak olağan ve olağan dışı denetimler haricinde işleyiş ile alakalı iki yılda bir Ek-4 "Çocuk Kalp Hastalıkları Merkezi Yerinde Denetim ve Değerlendirme Formu"na göre müdürlükçe olağan denetime tabi tutulur. Müdürlük, denetim sonuçlarını değerlendirir ve tespit edilen sorun ve aksaklıklarla ilgili gerekli tedbirleri alır. Lüzumu halinde denetim sonuçlarını raporlar ve Bakanlığa bildirir.

4) Müdürlük, denetimlerin gerçeğe uygun olarak düzenlenmesinden sorumludur.

E) ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZİ YOĞUN BAKIM SERVİSİ HİZMETLERİ

1) Bünyesinde çocuk kalp merkezi açılacak sağlık tesislerinde 20/07/2011 tarih ve 28000 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yataklı Sağlık Tesislerinde Yoğun Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğine göre tescil edilmiş üçüncü seviye kalp ve damar cerrahisi yoğun bakım servisi kurulur.

2) Çocuk kalp hastalıkları merkezinde çocuk kalp ve damar cerrahisi veya çocuk kardiyolojisi girişimsel işlemleri öncesi veya sonrasında kritik hastaların takip ve tedavilerini sağlamak üzere; servis olarak gerektiğinde yenidoğan yoğun bakım servisi, üçüncü seviye çocuk yoğun bakım servisi veya üçüncü seviye kalp ve damar cerrahisi yoğun bakım servisi kullanılır.

F) ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZİ NÖBET HİZMETLERİ

1) Çocuk kalp hastalıkları merkezlerinde nöbet hizmetleri, 112 Acil Çağrı Merkezi ile yönlendirilen acil vakaları günün her saatinde karşılayabilecek ve sınıfının gerektirdiği seviyede ve bir ekip anlayışı içerisinde gerekli tıbbi ve cerrahi müdahaleleri yapabilecek şekilde düzenlenir. Üniversite hastaneleri ile eğitim ve araştırma hastanelerinde nöbet hizmetleri, ilgili uzmanlık ve yan dal uzmanlık dalında eğitim gören ve rotasyona tabii tabiplerle birlikte bir bütün olarak 24 saat esasına göre planlanır ve yürütülür.

2) Çocuk kalp hastalıkları merkezlerinde nöbet hizmetleri, yenidoğan yoğun bakım servisi, üçüncü seviye çocuk yoğun bakım servisi veya üçüncü seviye kalp ve damar cerrahisi yoğun bakım servisi ile birlikte planlanır ve yürütülür.

G) KOORDİNATÖR ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

1) Koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezi, Bakanlığa veya talep edilir ise üniversiteye ait sağlık tesisleri bünyesinde yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezlerinin açılması sürecindeki hazırlık, eğitim ve diğer desteklerin sağlanması, işlemlerin başlatılması, devam edilmesi süreci için Komisyonun görüşü alınarak Genel Müdürlük teklifi ve Bakanlık Oluru ile belirlenir.

2) Yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezindeki iş ve işlemler, çocuk kalp hastalıkları merkezinin koordinatör uzman tabibi ve koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezinin iş birliği içinde yapılır. Bu amaçla yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezinin açılış aşamasında koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezinden bir ekip belirlenir.

3) Sağlık tesisi yönetimi tarafından ekip üyeleri gerektiğinde değiştirilebilir, ekibe yeni üyeler eklenir veya çıkartılabilir.

4) Yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezindeki uzman tabip ve tabip dışı personel, gerektiğinde koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezi tarafından eğitime tabi tutulur ve eğitim süresi yeterliliği koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezi tarafından belirlenir.

5) Yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezinde müdahale edilecek vaka olduğunda hastanın tıbbi bilgileri, girişimsel kardiyolojik işlemler ve diğer gerekli görülen tetkik ve tahliller koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezindeki ekibe gönderilir. Ortak karar ile hastaya yapılacak tedavi belirlenir. Bu doğrultuda gereklilik halinde koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezindeki ekip işleme dâhil olur.

6) Koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezinin uygun gördüğü durumlarda yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezindeki ekip tek başına acil veya diğer ameliyatlari yapabilir.

7) Koordinatör çocuk kalp hastalıkları merkezinin koordinasyon görevi; yeni açılacak çocuk kalp hastalıkları merkezinin, cerrahi ve girişimsel uygulamalar ile hizmet sunum bakımından fonksiyonel ve yeterli bir kurumsal yapılanması sağlanana kadar devam eder.

Ğ) ÇOCUK KALP HASTALIKLARI MERKEZİ KONSEY KURULMASI VE ÇALIŞMA PRENSİBİ

- 1) Çocuk kalp hastalıkları merkezi bünyesinde gerçekleştirilecek tıbbi işlemlerin birlikte ve koordineli yapılabilmesi ve hastalara en doğru tedavinin uygulanması için ortak konsey oluşturulur.
- 2) Çocuk kalp hastalıkları merkezi konseyi, en az bir çocuk kardiyolojisi uzmanı ve en az iki çocuk kalp ve damar cerrahisi uzmanından oluşur. Sağlık tesislerinde görevli ilgili tüm uzmanlar konseyin doğal üyesidir.
- 3) Konsey üyeleri dönüşümlü olarak konseye başkanlık yapar. Konseyin çalışma programı sağlık tesisi yönetimine bildirilir.
- 4) Günlük yapılan girişimsel kardiyolojik işlem sonucu ameliyat kararı alınan hastaların tedavisi o günün konsültan hekimi veya konsültan hekimin bağlı olduğu klinik tarafından yapılır. Ancak hastanın hekim seçme özgürlüğü ayrıca dikkate alınır.
- 5) Çocuk kalp hastalıkları merkezlerinde tüm kararlar elektronik kayıt sisteminde kayıt altına alınır ve istendiğinde yapılan işlemlerle ilgili raporlar alınır.
- 6) Konsey odası sağlık tesisi yönetimi tarafından tahsis edilmiş ve içinde hastalara ait tüm kayıtları izlemeye uygun gerekli araç ve gereçler ile donatılır.

H) MEVCUT ÇOCUK KALP SAĞLIĞI HİZMETİ SUNAN SAĞLIK TESİSLERİNİN UYUMU

- 1) Bu Genelgenin yürürlük tarihinden önce çocuk kalp sağlığı alanında tanı ve/veya tedavi hizmeti sunan sağlık tesisleri tarafından bu Genelgenin yayım tarihi itibaren bir yıl içinde bulunduğu müdürlük aracılığı ile Bakanlığa faaliyet izni için müracaat edilmesi zorunludur.

